

CAPITOLUL II

Amintiri

Amintiri

Amintiri...

Petre Brâncuși în amintirea mea

Când dispăre un om, ai sentimentul regretului că nu ai avut prilejul să zăbovești mai mult în preajma lui.

Ți se revine în minte timpul zborului în aeroport de repede dar imaginea aceluia care a dispărut revine deseori în amintire, lămpede și plară.

În timpul activității mele, ani de zile, la Radio ca redactor la Redacția de muzică romfonică și de cameră, am avut prilejul să îl întâlnesc pe Petre Brâncuși și să discut împreună cu el diferite probleme strict profesionale, despre muzică.

Era un om foarte exigent în ceea ce făcea sau sursa dar totodată sensibil la unele sugestii primite.

A avut o capacitate de muncă ieșită din comun: pleca din Radio seara târziu, uneori pe lumina lunii și stelelor și rosea din nou din neate în Zori... Mă întrebam adeseori câte ore de odihnă avea peste noapte?...

Am colaborat cu Petre Brâncuși, în calitate de redactor, la unele cicluri de emisiuni de radio sustinute de dumnealui. Venea întotdeauna punctual mereu punctual să-ți poartă ceasul... "Avea... ora exactă"!

Anestruul Petre Brâncuși era meticolos, exact și foarte profesional, îndreptându-mă în amănunt toate exemplele muzicale dorite.

A fost întotdeauna un colaborator excelent al emisiunilor radiofonice și l-am apreciat în mod foarte

cular.

Sosea întotdeauna cu simțul pe lung, fără
sbricitate dar cu prestanță și cu prietenie
colaboră, având față de mine o înțelegere și
o apreciere deosebită.

Dorința sa ca muzicant și om de cultură
a lăsat un gust amar în sufletul tuturor celor
care l-au pursoent sau cu care a colaborat,
care l-au apreciat.

Tot ceace a lăsat scris în urma sa, volume
ntregi de Istoria Muzicii, articole, emisiuni și multe
altel, constitue fără ndoială contribuția sa
la îmbogățirea tezaurului muzicii Românești pe
care a mbrtat-o cu fărime și dăruire din
fragedă vârstă și pe care a promovat-o cu
sărguință de-a lungul vieții sale.

Grigore Nica

Compozitor

7 Iulie 2007

București

GRIGORE
NICA

11/11/16 2007

DIRECTORUL GENERAL AL OPEREI ROMÂNE - 1982-1989
PROFESOR UNIVERSITAR DOCTOR PETRE BRÎNCUS -

În acești șapte ani - PETRE BRÎNCUS, a condus această mare instituție, mare și ca renume dar și ca angajați, având peste șapte-tute de oameni.

A fost numit Director General, și a condus această instituție de cultură cu multă seriozitate și responsabilitate.

În această perioadă OPERA ROMÂNĂ a cunoscut o mare înflorire, realizându-se multe premiere, iar spectacolele purtau amprenta unei încălțate finute scenice și artistice.

Experiența conducerii altor instituții de profil - de mare importanță i-au dat această siguranță în conducere. Dimpnău să punea mare preț pe cinste, corectitudine și hărnicie, controla de la primele ore toate compartimentele, începând de la prănii, pompieri, mașinist, ateliere, apoi - orchestra, corul, solisti, prezenta la repetițiile programate - și de asemenea activitatea corpului de balet. Venea seară de seară la spectacole și urmarea cu mare atenție modul cum se desfășurau spectacolele, și deocă ceva nu-i plăcea îl invita la dintel a doua zi și puneau lucrurile în ordine, luând pe loc măsurile care se impuneau.

Ca un adevărat patriot, Petre Brîncus, a dat mare importanță creațiilor Românești - de creații și premier - menținându-se pe lângă titlurile de în

Această perioadă și constituind-se astfel într-un REGEDU -

Amintim cilele din aceste mari creații de compozitorilor naționali cum ar fi: PAUL COMANINELU - ANA PÂTEȘTEANU - GEORGHE DUMINEȘCU, ION VOȘA CEL CUMPUT și ORȘEU, apoi Horia de Nic. BRETAN etc.

Abordând tematica cu subiect din viața Petre Brîncus aduce un Elogiu remarcabil poporului Român -

Am lăsat în urmă marea creație muzicală a culturii Române, CEDİPE de G. ENESCU, o impresionantă sinteză de filozofie, dramaturgie și creație muzicală care s-a bucurat de un deosebit succes în regia marelui nostru REGIZOR: JAN ZINZIGER și a scenografului ROLAND LAUB.

Succes care a continuat în Festivalul G. ENESCU în anii 1985 și 1988 -

DIRECTORUL GENERAL, PETRE BRÎNCUS, s-a gândit și la micul spectator, viitorul public și iubitor de operă, de primă - oferindu-le marile spectacole pentru copii din creația compozitorilor Români - contemporani.

De mare succes s-au bucurat spectacolele, CUORE (INIMĂ DE COR) de CARMEN BAZACOTOL, POVEȘTEA MICULUI PAN - cu LAURENȚA PETREȘCU și COLETTE - de TEODOR BERTU - mențate în această perioadă

Există câteva date extreme de decisive în viața unui om, care desigur pot fi pozitive sau negative.

Pentru mine data de 21 Iunie 1984 va rămâne o zi memorabilă. Student fiind, la sfârșitul spectacolului "Cosi fan tutte" de Mozart, ținut în sala de operă a Conservatorului "Ciprian Porumbescu," spectacol în care am interpretat rolul Don Alfonso, a intrat în cabina mea maestrul Petre Brâncuși. Mi-a vorbit pe un ton cald și m-a invitat să vin la Operă, unde dânsul era director general, în vederea unui auditiu.

Am fost angajat la Operă în Tronul urmatore, ajutându-mă astfel efectiv să fac pașii decisivi și anume să ajung de la Conservator pe scena cea mai importantă din țară.

Și astăzi îmi amintesc cu emoție de

invitată maestrului H de începutul carierei mele
de solist.

Îi port maestrului Petre Brâncuși o
recunoștință deosebită și pentru perioada în
care a condus cu competență această institu-
ție.

Paul Basacopol
Solist al Operei Naționale București,

Iunie 2007

Minunate amintiri, dublate de respect și
prețuire, mă leagă de numele distinsului muzi-
colog și profesor Petre Brâncuși.

În ultimul an de studenție, când profesorul
meu de istoria muzicii românești, Petre Brâncuși,
se afla la conducerea Direcției Musicale din
Radiodifuziunea Română, am hotărât să
merg în audiență spre a obține o aprobare pentru
o serie de înregistrări.

Răspunsul la fost: „există o comisie în fața
căreia trebuie să dai o probă și... de acolo vine
răspunsul”.

Așa am procedat și recunosc că acele
imprimări mi-au fost de mare folos, în primul
rând pentru că reprezentau forma mea vocală
din acea perioadă, de tinerețe și apoi pt că aceste
imprimări (scăpase în cartex), mi-au folosit în
multe împrejurări din cariera mea.

Mai târziu, în perioada 1982-1989, în calitate
de Director al Operei Române,
a creat posibilitatea unor audii în vederea
obținerii de noi roluri.

În cazul meu - problema era aceea de
la solerile de soprana lirico-lejeră la

rolurile de soprana lirică. Prin aceste
audii am reușit să obțin rolurile Licada
din Carmen, Sămăna din Flautul fermecat,
Mimi din Bocea și Rozalinda din Silicatul.

Sunt evenimente din viața mea, pentru
care păstrez amintiri vii, de neuitat
muzicologului și OMULUI - Petre Brăncuși.

Comelia Angelescu

ianie 2007

În dorința de a evoca un om adevărat,
un artist desăvârșit, voi găsi
câteva rânduri pe 'său' era evlavie.
Domnul Titu Tăușcă a inserat
în cartea Domniei Sale principalele obiective
și minunate realizări ale Maestrului
Petre Brăncuși în decursul vieții sale.
Eu mă voi referi la perioada 1982/1989
când Maestrul Brăncuși a păstrat locul
de cultură, Opera Română din București.
Ecraful memoriei mele la înregistrat
pe Maestrul Brăncuși ca pe o distinsă
personalitate cu comportări Seniorale.
Educat, cultivat, era o mare plăcere și
onoare să fi în preajma Domniei Sale.
Născut din adevărată explozie cosmică,
absolvent al celui mai conservator, cu
aceleși concepte de dobândire totală a artei
și culturii, Ched sincer că toate acestea
m-au legat de neuitatul Prof. univ. de muzicolog
Petre Brăncuși.
Un gând prios într-o amintire eternă.

M. Herlea

inwie 2007

In amintirea directorului meu
General Petre Brăncuși

Se spune în literatura noastră de obicei
că dacă un director îi este favorabil unui
salarist de 99 de ori și numai o dată
nu-i poate rezolva o rugămintă, angajatul
căruia cum e omul pe doar aceea o tîm
mintă. În ce-l privește pe cel căruia îi
sunt îndurate prezentele rănduri cred că a
reusit performanța (cel puțin vis-a-vis de mine)
să rezolve sau măcar să pună pe calea
spre rezolvare favorabilă toate motivele
care l-au fost să-i treacă pragul
biroului pe amănățul salariat.

Directorul general Petre Brăncuși m-a fost
dimp de aproape opt ani un conducător
blând avînd mereu foarte și motivându-și
ideile cu încăpăținare dinar dacă
aveam nu o dată virtuti de început de drum.

Mă pot vites a furtună a stărnit în
perș riteția sa/materializată prin angajarea

-2-
din Sever Băneș și Paul Băneșopol) de a primi
în teatru absolvenții de Conservator (fără
a-și mai fi făcut ucenicia teatrală din
provincie. Terhe de intelus dacă ne gândim
că media de vârstă era 50 de ani, mulți
artisti văzându-și periclitată supremația.

Astăzi este ceva absolut normal ca un tânăr
merituos să urce pe scena Operei dintr-o
facultate și să crească dacă este competent
condus cât îl ține puterile și talentul, și
dar timpul i-a confirmat vederile sustinute
le-a de o minoritate.

Aleasa pe locul pentru reparația lucrărilor
stint fiind că înclinarea spre cosmopolitism
a publicului și artistilor din România îl face
dortul de vitregit. Am căd să ne-o căstige
libertatea totală, în care am știut în
perdutele acceptare muzica românească
ocotind că numai așa se poate ști ce
lucrare merită să fie căutată și care
dolea la câd, nu pot decât să regret că
oameni ca el nu mai sunt lângă noi
sau în fruntea noastră.

Este meritonică recuția din partea noastră
după un an, de a doona stagiunea '83-'84

în întregime cu distribuția rolurilor principale
asa cum se întâmplă astăzi și toate tablourile
care se respectă și cum se întâmplă și atunci
și tablourile teatrale ale țării noastre.

Caietul program al stagiunii cu fotografiile
tuturor artiștilor, cu repertoriu de spectacole
și tăieturi de presă era o caldă dovadă a
calităților sale de organizator și spirit de
lider f. f. eficient.

În ciuda exprimării sale dublata de
un mare simț al dreptății și mult dor
de timp semnificativ pentru felul diplomat
în care a știut să mă înduplece la
abordarea a două roluri de mai mult
înțelegere care de altfel mi-au dat până
azi satisfacții; dintr-o dată la timpul
acela în coșul de răni ca un
măști război m-am căut în potrivă.

Și ca o fatetă mai puțin cunoscută
și port în ~~memoria~~ memorie figura plină
de compasiune și înțelegere când m-am urcat cu
20 de ani în urmă într-un de sărbătoare
părintelui meu aflat pe patul de moarte;
mi-mă era directorul sau omul politic,

mi mai era unul ^{H-}afect în vârful rezorției.
muzicale și doar mi ținea căto ra
pente la durerea mi- fra are cum
intria să și copilul său va fi ¹caușat

Florea Doreen

3 Mue 2007

Petre Brâncuși, profesor universitar, artist, muzicolog român și universal

Când dispărea un om, ai sentimentul regretabil că nu ai avut prilejul să zăbovești mai mult în preajma lui. Timpul zboară îngrozitor de repede dar imaginea aceluia care a dispărut revine deseori în amintire, limpede și clară.

În timpul activității mele, ani de zile la Radio, ca redactor la Redacția de muzică simfonică și de cameră, am avut prilejul să îl întâlnesc pe Petre Brâncuși și să discut împreună cu el diferite probleme strict profesionale, despre muzică. Era un om foarte exigent în ceea ce făcea sau scria dar totodată sensibil la unele sugestii primite. A avut o capacitate de muncă ieșită din comun: pleca din Radio seara târziu, uneori pe lumina lunii și stelelor și sosea din nou dimineața în zori.... Mă întrebam adeseori câte ore de odihnă avea peste noapte?...

Am colaborat cu Petre Brâncuși, în calitate de redactor, la unele cicluri de emisiuni de radio susținute de dumnealui. Venea întotdeauna punctual încât puteai să-ți potrivești ceasul ... avea ...„ora exactă!”...

Maestrul Petre Brâncuși era meticulos, exact și foarte profesional, indicând în amănunt toate exemplele muzicale dorite.

A fost întotdeauna un colaborator excelent al emisiunilor radiofonice și l-am apreciat în mod particular.

Sosea întotdeauna cu zâmbetul pe buze, fără sobrietate dar cu prestanță și cu prietenie colegială, având față de mine o înțelegere și o apreciere deosebite.

Disparația sa ca muzician și om de cultură a lăsat un gust amar în sufletele tuturor celor care l-au cunoscut sau cu care a colaborat și care l-au apreciat.

Tot ceea ce a lăsat scris în urma sa, volume întregi de istoria muzicii, articole, emisiuni și multe altele, constituie, fără îndoială, contribuția sa la îmbogățirea tezaurului muzicii românești, pe care a iubit-o cu pasiune și dăruire din fragedă vârstă și pe care a promovat-o cu sârguință de-a lungul vieții sale.

Grigore Nica - Compozitor

7 iulie 2007 București

*

*

*

DIRECTORUL GENERAL AL OPEREI ROMÂNE – 1982-1989 - PROFESORUL UNIVERSITAR DOCTOR, PETRE BRÂNCUȘI

În acești șapte ani, Petre Brâncuși a condus această mare instituție, mare și ca renume dar și ca angajați, având peste șapte sute de oameni.

A fost numit Director General și a condus această instituție de cultură cu multă seriozitate și responsabilitate. În această perioadă, Opera română a cunoscut o mare înflorire, realizându-se multe premiere, iar spectacolele purtau amprenta unei înalte ținute scenice și artistice. Experiența conducerii altor instituții de profil de mare importanță i-a dat această siguranță în conducere. Domnia-Sa pune mare preț pe cinste, corectitudine și hărnicie, controla de la primele ore toate compartimentele, începând de la paznici, pompieri, mașiniști, ateliere, apoi orchestra, corul, soliștii, prezența lor la repetițiile programate – și, de asemenea, activitatea corpului de balet. Venea seară de seară la spectacole și urmărea cu mare atenție modul cum se desfășurau spectacolele, și dacă ceva nu-i plăcea, îl invita la dânsul a doua zi și puneau lucrurile în ordine, luând pe loc măsurile ce se impuneau.

Ca un adevărat patriot, Petre Brâncuși a dat mare importanță creațiilor românești de operă și balet – montându-se peste 19 titluri în această perioadă și constituindu-se, astfel, într-un „record”. Amintim câteva din aceste mari creații ale compozitorilor noștri, cum ar fi: „O noapte furtunoasă” de Paul Constantinescu, „Ion Vodă cel Cumplit” și „Orfeu” de Gheorghe Dumitrescu, apoi „Horia” de Nicolae Bretan etc. Abordând tematica cu subiect din istorie, Petre Brâncuși aducea un elogiu remarcabil poporului român. Am lăsat la urmă marea creație muzicală a culturii românești – „Oedip” de George Enescu – o impresionantă sinteză de filozofie, dramaturgie și creație muzicală care s-a bucurat de un deosebit succes în regia marelui regizor Jean Rânzescu și a scenografului Roland Laub, succes confirmat și în Festivalurile „G. Enescu” din anii 1985 și 1988. Directorul General Petre Brâncuși s-a gândit și la micul spectator, viitorul public și iubitor de operă de „mâine”, oferindu-le matinee cu spectacole pentru copii din creația compozitorilor români contemporani. De mare succes s-au bucurat spectacolele: „Cuore” (Inimă de copil) de Carmen Petra Basacopol, „Povestea micului Pan” de Laurențiu Profeta și „Cosette” de Teodor Bratu – montate în această perioadă. Tot atunci se mai jucau spectacolele „Motanul încălțat” de Cornel Trăilescu și baletul „Albă ca zăpada” de Dan Goia.

Să nu uităm că și montările de balet scrise de compozitori contemporani în această perioadă au fost foarte multe. Aș enumera câteva dintre ele:

- Liana Alexandra – „Crăiasa zăpezii”
- Mihail Jora – „Demoazela Măriuța”, „Curtea Veche”
- Anatol Vieru – „Meandre”
- Irina Odăgescu – „Cântec înalt”
- Șerban Nichifor – „Vibrații contemporane”
- Doru Popovici – „Secvențe”
- Teodor Bratu – „Cosette”

Menționez că aceste titluri au fost montate pe scena Operei Române sub direcția maestrului Petre Brâncuși, care nu precupețea nimic în fața marelui ideal al dumnealui, de a sprijini cu tot ce îi stătea în putință, creația muzicală autohtonă și să le vadă montate pe scenă iar publicul să le aplaude. A fost ambițios și a reușit!

Dintre spectacolele de operă din repertoriul universal au fost selectate cele mai renumite titluri precum: Boema, Rigoletto, Oneghin, Aida, Freischütz, Walkiria, Traviata, Tosca, Bărbierul din Sevilla, Carmen, Flautul fermecat, Nunta lui Figaro, Othello, Bal mascat, Povestirile lui Hoffmann, Giani Schicchi, Nabucco (spectacol prezentat pentru prima dată pe scena bucureșteană de Hero Lupescu, în 1987).

În această perioadă, spectacolele noastre au fost dirijate și de mari dirijori cum ar fi: Byron Kolassis, Redendor Romero, Ruslan Raicev, Vouzek Erbene Frike, Alexandru Samoilă și alții. Și-au demonstrat talentul pe scena Operei Române și cântăreții: Vladislav Piavco, Alexandr Homeriki, Larisa Serghenko, Serghei Kopciak, Stoyan Popov, Hristina Anghelakova, Richardt Riffle, Tamara Sineiavskraia, Maria Bieșu, Mihail Muntean, Vladimir Dragoș, Pedri Lienda, Irina Bogaceva și mulți alții. Publicul i-a aplaudat cu căldură și multă admirație pentru arta lor demonstrată alături de marii noștri artiști – care, în acele vremuri grele au suferit foarte mult (se repeta Othello cu paltoanele pe noi și cu căciulile pe cap, temperatura pe scenă și în sală nu depășea 8 grade Celsius) și alte multe. Noi am ținut făclia aprinsă pe scena Operei Române, trecând prin mari, foarte mari greutăți. Desigur, și directorul Petre Brâncuși ținea de „făclie” cu toată puterea, pe care nu dorea să o lase să se „stingă”. În calitate de director, bineînțeles că s-a lovit de mari și multe greutăți, dar cu calm, tact și multă înțelepciune le-a rezolvat pe toate.

MAESTRE! FIE-ȚI ȚĂRÂNA UȘOARĂ ȘI ODIHNEȘTE-TE ÎN PACE!

Pompei Hărășteanu – bas
Prim-solist al Operei Naționale – București

* * *

Există câteva date extrem de decisive în viața unui om, care, desigur, pot fi pozitive sau negative.

Pentru mine, data de 21 iunie 1984 va rămâne o zi memorabilă. Student fiind, la sfârșitul spectacolului „Cosi fan tutte” de Mozart, ținut în sala de operă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, spectacol în care am interpretat rolul lui Don Alfonso, a intrat în cabina mea maestrul Petre Brâncuși. Mi-a vorbit pe un ton cald și m-a invitat să vin la Operă, unde dânsul era director general, în vederea unei audiții.

Am fost angajat la Operă în toamna următoare, ajutându-mă astfel efectiv să fac pasul decisiv și anume să ajung de la Conservator pe scena lirică cea mai importantă din țară.

Și astăzi îmi amintesc cu emoție de invitația maestrului și de începutul carierei mele de solist.

Îi port maestrului Petre Brâncuși o recunoștință deosebită și pentru perioada în care a condus cu competență această instituție.

Paul Basacopol
Solist al Operei Naționale București

Iunie, 2007

Minunate amintiri, dublate de respect și prețuire, mă leagă de numele distinsului muzicolog și profesor, Petre Brâncuși. În ultimul an de studenție, când profesorul meu de istoria muzicii românești, Petre Brâncuși, se afla la conducerea Direcției Muzicale din Radiodifuziunea Română, am hotărât să merg în audiență spre a obține o aprobare pentru o serie de înregistrări. Răspunsul a fost: „există o comisie în fața căreia trebuie să dai o audiție și de acolo vine răspunsul”. Așa am procedat și recunosc că acele înregistrări mi-au fost de mare folos, în primul rând pentru că reprezentau forma mea vocală din acea perioadă, de tinerețe, și apoi pentru că aceste imprimări (rămase în Cardex), mi-au folosit în multe împrejurări din cariera mea.

Mai târziu, în perioada 1982-1989, în calitatea Domniei Sale de Director al Operei Române a creat posibilitatea unor audiții în vederea obținerii unor roluri. În cazul meu, problema era trecerea de la roluri de soprană lirico-lejeră la rolurile de soprană lirică. Prin aceste audiții am reușit să obțin rolurile: Micaela din Carmen, Pamina din Flautul fermecat, Mimi din Boema și Rosalinda din Liliacul.

Sunt evenimente din viața mea, pentru care păstrez amintiri vii, de neuitat muzicologului și OMULUI - Petre Brâncuși.

Cornelia Angelescu

Mai 2007

* * *

În amintirea Directorului meu general, Petre Brâncuși,

Se spune în literatura orală, de coridor, că, dacă un director îi este favorabil unui salariat de 99 de ori și numai odată nu-i poate rezolva o rugămintă, angajatul cârcotaș,

cum e omul, doar pe aceea o ține minte. În ce-l privește pe cel căruia îi sunt închinată prezentele rânduri, cred că a reușit performanța (cel puțin vis-à-vis de mine) să rezolve sau măcar să pună pe calea spre rezolvare favorabilă toate motivele care l-au făcut să-i treacă pragul biroului pe amărâțul de salariat!

Directorul general Petre Brâncuși n-a fost timp de aproape opt ani un conducător blând, având mână forte și susținându-și ideile cu încăpățănare, chiar dacă aveau nu odată virtuțile de început de drum.

Nu pot uita ce furtună a stârnit în Operă intenția sa (materializată prin angajarea lui Sever Barnea și Paul Basacopol) de a primi în teatru absolvenți de conservator fără a-și mai fi făcut ucenicia la teatrele din provincie. Lesne de înțeles dacă ne gândim că media de vârstă era de 50 de ani, mulți soliști văzându-și periclitată supremația. Astăzi este ceva absolut normal ca un tânăr merituos să urce pe scena Operei chiar din facultate și să crească, dacă este competent condus, cât îl țin puterile și talentul; așadar, timpul i-a confirmat vederile susținute, la vremea respectivă, doar de o minoritate.

Adesea s-a bătut pentru repertoriul românesc știut fiind că înclinația spre cosmopolitism a publicului și artiștilor din România îl face destul de vitregit. Acum, când ne-am câștigat libertatea totală, eu care am slujit cu perdantă încăpățănare muzica românească socotind că numai așa se poate ști ce lucrare merită să fie cântată și care dată la coș, nu pot decât să regret că oameni ca el nu mai sunt lângă noi sau în fruntea noastră.

Este meritorie intenția, de a desena stagiunea '83-'84 și următoarele în întregime, cu distribuția rolurilor principale așa cum se întâmplă astăzi în toate teatrele care se respectă și cum se întâmpla și atunci în teatrele naționale ale țărilor vecine. Caietul program al stagiunii, cu fotografiile tuturor artiștilor, cu rezumate de spectacol și tăieturi de presă era o dovadă a calităților sale de vizionar și spirit de lider f. f. eficient.

În ciuda asprimii sale dublată de un mare simț al dreptății îi sunt, dincolo de timp, recunoscător pentru felul diplomat în care a știut să mă înduplece la abordarea a două roluri de mai mică întindere care, de altfel, mi-au dat până azi satisfacții, chiar dacă la timpul acela, cu coama în vânt, ca un mânz năraș, m-am cam împotrivit.

Și, ca o fațetă mai puțin cunoscută, îi port în memorie figura plină de compasivă blândețe când, în urmă cu 20 de ani, m-a întrebat de soarta părintelui meu aflat pe patul de moarte; nu mai era directorul sau omul politic, nu mai era omul aflat în vârful ierarhiei muzicale, ci doar un tată care ia parte la durerea unui fiu așa cum intuia că și copilul său va fi cândva.

Florin Diaconescu – tenor,
Prim-solist al Operei Naționale din București

**Petre Brâncuși, profesor universitar,
artist, muzicolog român și universal**

Cultura românească și universală în decursul istoriei a fost îmbogățită de clasici pasionali la care se adaugă timp de peste cinci decenii și contribuția esențială a artistului muzicolog Petre Brâncuși.

Așa cum știm cu toții, așa cum rezultă din informațiile Bibliotecii Academiei Române și a altor instituții de cultură, precum și din cele relatate de participanții la cele patru simpozioane ce au avut loc la Târgu-Jiu, el a creat o operă monumentală muzicală, îmbogățind literatura acestei ramuri a științei cu originale lucrări: tratate de „Istoria muzicii românești”, „Muzica românească, și marile ei primeniri”, „George Breazul și istoria nescrisă a muzicii românești”.

Prestigiul său este cunoscut atât prin activitatea sa ca profesor la catedră, la Conservatorul din București, cât și prin funcțiile pe care le-a deținut ca director al Direcției muzicale din Radiodifuziunea Română, rector al Conservatorului „Ciprian

Porumbescu" București, președintele al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, director general al Operei Române din București. În toate aceste instituții a lăsat urme demne de reținut prin priceputa organizare dar și prin diferite eseuri, dialoguri, emisiuni radio, toate canalizate cu vocația filosofică cu care a îmbrățișat arta muzicii și a literaturii.

Îndrăznesc să menționez că izvorul gândirii sale filosofice, îmbrăcată literar în scris, se explică prin cunoașterea realității satului nostru tradițional românesc în satul Brădiceni din spațiul subcarpatic de nord al Gorjului, renumit prin cântece, jocuri populare, lăutari etc, cunoscute cu prioritate de profesorul Brâncuși, care, din adolescență, s-a prins în hora lor. Această zonă este cunoscută mai ales în conservarea folclorului românesc. Aș menționa culegerile de cântece făcute chiar în Brădiceni, Peștișani, Runcu și altele de prof. C. Brădiceni, la 03 mai 1935, culegând de la Anghelina Ionescu cântece, înregistrate apoi pe fonograf, în special cel privind zorile. Tot în acest sens, la 01 octombrie 1943, Tiberiu Alexandru a înregistrat cântece populare de la Poliana V. Popescu din Brădiceni, iar Emilia Comișel a înregistrat la 18 februarie 1943, la Peștișani, folclor de la Elena Simion Partenie.

Dealtfel, aceste cântece provin din gură în gură în satele noastre din vremuri străvechi. În acest sens, arătăm că familia Brâncuși este foarte veche în Brădiceni, Drăgoești și Hobița. Astfel, în 1727, în Conscriptia întocmită de Del Potra este pomenită familia Danciu Brâncuși, fără pământ și care posedă numai două vaci și doi boi. Același lucru întâlnim și în Catagrafia din 1808 a birnicilor din Gorj prezentați pe categorii de locuitori de frunte, de mijloc, de coadă, văduve și nevolnici din satul Hobița. În categoria familiilor de frunte apar; Pătru, Dincă și Stoica Brâncuși; la categoria de mijloc: Mihai Brâncuși, iar la cei de coadă apar: Ion Brâncuși și Costi Brâncuși, holteiu.

În satul Drăgoești, la familiile de mijloc figurează Ioniță Brâncuși. La împroprietărirea din 1864, la Peștișani, este înscris Pătru Brâncuși care a primit 7 pogoane de pământ.

Aceste considerente dau valoare reflecției profesorului Petre Brâncuși în teza „Istoria nescrisă a muzicii românești” legată de „Imaginea valorică a folclorului în care exprimă concepția lui George Breazul, cu privire la legătura intrinsecă a muzicii noastre populare cu structura tehnică a muzicii străvechi a tracilor”.

Desigur că în comunicările de la simpoziioanele organizate la Târgu-Jiu pe tema Petre Brâncuși se scoate în evidență contribuția sa în domeniul artei, în muzică în special. Socotesc că cei ce studiază în acest domeniu ar trebui să invite pe lângă ei pe cei ce urmează să întocmească lucrări de diplomă, de masterat sau de doctorat, să aleagă teme de studiu din opera lui Petre Brâncuși, așa cum a făcut el cu teza de doctorat, alegând opera lui George Breazul. Domnii directori, de exemplu distinsul prof. Gorun de la Colegiul „Spiru Hare” și cel al Școlii de artă „C. Brăiloiu”, pot îndemna elevii lor spre acest domeniu.

Îl cunosc bine pe Petre Brâncuși încă din timpul când urma Școală Normală din Târgu- Jiu, școală renumită pentru pregătirea elevilor, organizarea de serbări culturale și susținerea de concerte cu fanfara școlii, dirijată de elevul Petre Brâncuși. În funcțiile avute, a ajutat mult Gorjul pe linia culturală așa cum subliniază Ion Sanda în comunicarea sa de la simpozionul de la Târgu-Jiu, din 01-03 iunie 2003.

Pe acest suport aș vrea să subliniez aportul său substanțial acordat pentru reînființarea Asociației culturale „Jaleșul” din Stolojani, Gorj și al organului său de presă „Crinul satelor”. Ca președinte și director al acestor acțiuni, înainte de apariția lor, în 1990, ca organizator i-am cerut sugestii pe materialele de susținere: motivări în statut și actele necesare, precum și articole, intervenind pe text cu serioase îmbunătățiri. Mai mult, ne-a ajutat și material pentru începerea acțiunilor culturale și științifice de pe Valea Jaleșului. Îmi stăruie în minte ultima despărțire, lângă parcul Lupoica din București. Cu privirea să blândă și optimistă a ridicat mâna ca un dirijor vestit, spunându-mi: „Vezi să

mă treci membru fondator al Societății culturale și al revistei «Crinul satelor»". Între cei 21 de membri fondatori este semnat Petre Brâncuși.

Asociația noastră, după decesul său, la simpozioanele anuale ce le organizează în septembrie, la pomenirile la Monumentul Eroilor de soborul de preoți, între membrii asociației noastre decedați este slujit acest om mare de știință, care a lăsat în urma sa pentru cultura universală și națională o operă ce este un diamant în evoluția gândirii muzicale și artistice. Ca o recunoștință deosebită pentru tot ce a realizat Petre Brâncuși, îmbrățișez propunerea făcută de profesorul Marin Colțan din Târgu Jiu, să se ridice o statuie marelui om de știință Petre Brâncuși.

Dr. Gh. Gârdu

*
* *

În perioada d-lui director Brâncuși am dansat rolul de prim-balerină, fiind apropiată nu numai de public dar și de conducerea Operei Române care, cu grijă și competență, privea tinerele talente ale generației mele. Nu pot să uit loja în care adesea îi vedeai observând cu atenție și urmărind fiecare gest al balerinei, fiecare sunet al orchestrei sau fiecare pas special, pe care balerinii îl executau și îl interpretau, printre care și eu mă număram.

De aceea respectul și considerația cu care privesc în urmă mă fac să mă gândesc la acei ani cu nostalgie și admirație pentru omul care s-a numit Petre Brâncuși.

Magdalena Rovinescu
Prim-balerină a Operei Naționale din București

*
* *

Profesorul și muzicologul PETRE BRÂNCUȘI – un „model de viață” demn de urmat

Pentru toți acei care se străduiesc pe tărâmul artelor în general și al muzicii în special, „trecerea” prin viața aceasta pământească, năzuința de a obține cât mai multe realizări perene, care să supraviețuiască timp îndelungat, după trecerea noastră în veșnicie, este un ideal pe care, de fapt, îl urmărește oricare muritor.

Noi, toți oamenii, trăim nu doar ca să „consumăm” ceea ce ne oferă societatea, ci ne „hrănim” pentru a înmagazina forța necesară purtării sarcinilor asumate - în vederea tuturor realizărilor noastre care sunt menite să supraviețuiască, în lumea aceasta și să ne așeze - în memoria urmașilor- ca pe niște creatori de valori.

În timpul întregii vieți, dar mai ales în perioada de formare intelectuală, fiecare dintre noi întâlnim o serie întreagă de „modele de viață” - demne de urmat, modele care se păstrează în amintirea noastră pentru „dăruirea” către cei de aproape și cei de departe ca timp a strădaniilor și năzuințelor acestora pentru continua desăvârșire a vieții pământești, în general.

Am cunoscut multe „modele”, în întreaga mea viață și încă mai întâlnesc și astăzi, la vârsta de 76 ani. Mai întâi, în școlile învățământului teologic pe care le-am urmat până la vârsta de 37 ani și am avut posibilitatea să beneficiez de lumina oferită „discipolilor”,

de către strălucite personalități ale teologiei românești. Dintre aceștia țin să amintesc pe: Preot profesor Dumitru Stăniloae, Preot profesor Ioan G. Coman, Preot profesor Liviu Stan, profesor Teodor M. Popescu și - în mod special - profesorul, dirijorul și compozitorul Nicolae Lungu. După aceea, am avut privilegiul să cunosc alte strălucite „modele” demne de urmat, din domeniul muzicii românești în special din învățământul muzical superior, unde am dorit să-mi desăvârșesc studiile muzicale, după anul 1968. Dintre marile personalități ale lumii muzicale de care am fost atras la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” (actuala Universitate Națională de Muzică), amintesc următoarele nume: Dirijorul și compozitorul Dumitru D. Botez, împreună cu profesorul Petre Crăciun succesorul imediat al acestuia la catedra de „Dirijat coral”, profesorul și muzicologul Victor Giuleanu (Rectorul de atunci al Conservatorului), șeful catedrei de Teorie și Solfegii împreună cu profesorul și compozitorul Dragoș Alexandrescu (diacon); compozitorul Gheorghe Dumitrescu, compozitorul Ștefan Niculescu; compozitorul Mircea Chiriac, compozitoarea Myriam Marbé, profesorul și muzicologul Octavian Lazăr Cosma și - nu în ultimul rând - profesorul și muzicologul Petre Brâncuși. De aceste mari personalități ale lumii muzicale m-am simțit atras, chiar din primul an de studii la Conservator, pe toți aceștia considerându-i ca făcând parte din „neamul” meu - „înrușiți” cu mine, mai ales pentru ca, unii dintre aceștia se aflau într-o relație intimă cu pământul Olteniei, de care și strămoșii mei erau atașați ființial. (Țin să amintesc aici, că atât profesorul Victor Giuleanu, cât și frații compozitori Ion și Gheorghe Dumitrescu au făcut - mai întâi - studii la Seminarul teologic din orașul Râmnicu – Vâlcea, acolo unde și eu mi-am început studiile teologice, în anii '40)

Pe maestrul Petre Brâncuși l-am cunoscut la orele de curs și de seminar de la catedra de Istoria Muzicii Românești, în anul 1971. (Domnia Sa preda acest curs după Compendiul său de „Istoria Muzicii Românești”, tipărit de Editura muzicală, în anul 1969).

Fără ca eu să fi știut - la început - că dânsul este gorjean (deși numele pe care îl purta mă ducea cu gândul la marele sculptor român - Constantin Brâncuși), m-a frapat înfățișarea sa, trăsăturile feței sale, pe care eu le-am identificat ca fiind - într-o măsură asemănătoare cu ale înaintașilor mei, care se „trag” tot din părțile Gorjului. Astăzi - dacă mă gândesc mai bine - am bănuiala că și dânsul a avut - atunci, aceeași intuiție, când m-a zărit în sala de seminar și când mi-a propus să vorbesc despre creația corală a compozitorului Gavriil Musicescu. Bineînțeles, atunci am bănuțit ca maestrul Petre Brâncuși cunoștea faptul că eu funcționez ca dirijor adjunct la Corala Patriarhiei, sub îndrumarea profesorului Nicolae Lungu, unde era folosită cântarea corală a lui Gavriil Musicescu. Am bănuțit că maestrul Nicolae Lungu l-a putut înștiința pe maestrul Petre Brâncuși, (pe care îl întâlnea la Uniunea Compozitorilor, ca - de altfel - și pe ceilalți compozitori olteni), despre prezența mea - ca student - la Conservator.

Un alt motiv care m-a determinat să cred că maestrul Petre Brâncuși m-a ocrotit ca pe unul care era din „neamul” său (țin să menționez că strămoșii mei se „trag” din părțile Gorjului lui Constantin Brâncuși), mi l-a oferit momentul în care am primit „repartizarea guvernamentală” pentru postul de profesor la Liceul de muzică „George Enescu” din București. Atunci, Domnia-Sa în calitate de Președinte al Comisiei de repartizare a absolvenților promoției 1972, (dânsul fusese recent ales ca Rector al Conservatorului) când am apărut în fața Comisiei eram printre primii clasați la absolvență) - mi-a sugerat, în mod discret, să solicit postul de profesor, la catedra de Teorie-Solfegii de la liceul de muzică „George Enescu” din București. Și astăzi cred că maestrul Petre Brâncuși a considerat că pentru mine - așa cum, de altfel, și pentru, dânsul, învățământul muzical era domeniul în care puteam să mă „exprim cel mai bine”, demonstrându-mi - în felul acesta - că mă consideră ca pe unul din „neamul” său.

În sfârșit, aș vrea să mai aduc încă un argument pentru a întări această convingere, și anume, faptul că, imediat după repartizarea la Liceul de muzică „George Enescu”, l-am cunoscut pe Dl. prof. George Ilioniu, pe atunci inspector în Ministerul Învățământului, fiul preotului din comuna Peștișani, județul Gorj, deci, un consătean al maestrului Petre Brâncuși. Domnul Ilioniu mi-a vorbit atunci cu deosebită prețuire despre maestrul Brâncuși, considerându-l o mare personalitate a culturii gorjene. Întocmai ca marele său înaintaș, Constantin Brâncuși, o mare personalitate, care a promovat - cu deosebită perseverență - nenumărate valori în domeniul artei sunetelor, în tot timpul vieții sale.

Preot profesor Constantin Drăgușin

*
* *

În ultimul an de Conservator ca urmare a unei audiții la Opera Română din București mi s-a creat posibilitatea de-a interpreta câteva roluri pe această scenă. După absolvirea Conservatorului m-am angajat la Teatrul Liric din Craiova dar am menținut și legătura cu Opera Română.

În acea perioadă maestrul Petre Brâncuși ocupa funcția de Director al Operei Române, m-a încurajat și chiar felicitat de câteva ori. Ținuta impecabilă, distinsă, aproape solemnă, mă intimidă și cu greu am avut curajul să-i solicit o audiență. Am fost primită cu un schițat zâmbet încurajator și o manieră politicoasă, iar eu m-am simțit în fața unei alte persoane, diferită de cea oficială și distantă. I-am relatat dificultățile navetei și mai ales situația profesională defavorabilă datorită repertoriului Teatrului din Craiova pentru vocea mea de mezzosoprană.

Ca răspuns la prezentarea mea m-a sfătuit să pregătesc un rol important pentru a participa la un eventual concurs și mi-a sugerat rolul Rosina din „Bărbierul din Sevilla”. Am simțit încă o dată alături de mine, că îmi dorește reușita și astfel m-a încurajat. După o lună de la concurs, mi s-a dat spectacolul „Bărbierul din Sevilla” cu rolul Rosinei, rezultatul fiind angajarea mea ca solistă a Operei Naționale din București. Acest rol l-am cântat numai eu o stagiune întreaga în timpul directoratului maestrului Petre Brâncuși.

Relatarea mea relevă latura umană a celui ce a fost Directorul Operei Române, Petre Brâncuși.

Adriana Alexandru
solistă - Opera Națională București

*
* *

Omagiu lui Petre Brâncuși

Deși, nu odată, ne-am certat,
Datorită temperamentului nostru, coleric,
Multe, foarte multe au fost
Limpidele zile, în care și eu și tu
- Fiu minunat al Olteniei -
Cu „oameni între oameni” ... geniali, precum
Constantin Brâncuși și Tudor Arghezi și cu
Mult dotați artiști, ca,
Ion Țuculescu, Radu Gyr, George Breazul,

Victor Giuleanu, Ion și Gheorghe Dumitrescu
Și, câți alții... - subliniez: și eu și tu ...
Am considerat că avem Sfânta datorie,
Christică de a socoti Patria noastră,
Muzica românească, ce are ca fondator,
Pe „narcotizantul” Orpheu trac,
Simbol al lumii binelui, unde
Dumnezeu este
IUBIRE ...

Când ne-ai părăsit,
Trecând din „mica noastră trecere”,
Spre cea „mare” și definitivă,
Am simțit nevoia de a „melodia”
Pe cuvintele profesorului de la Lancrăm
- Nemuritorul Lucian Blaga - cuvinte
Pe care ți le expun
Cu smerenia cu care
Am luat, în copilărie,
Sfânta Cuminecătură:
- „Mormintele sunt un fel de
Instrumente muzicale,
Care sporesc, infinit,
Tăcerea în lume” ...
O ... Petre Brâncuși ...
Roagă-l pe Cel de Sus
Să ne ajute să înlăturăm
„Războiul româno-român”,
Dosariadele și aplicarea „Legii Talionului”
Și să nu uităm că, Dimitrie Cuclin,
Mult apreciat de tine, Petre dragă,
Ne-a spus că, acela ce judecă un creator
După dosare politice, este ...
Sau stalinist sau fascist!!!

O ... Petre Brâncuși ...
Organele îmi sunt sfârâmate
Și mă voi reîntâlni
Cu tine în curând,
În lumea „livezilor de apoi”,
Unde tu ai să-mi explici
Semnificația aforismului blagian,
După care,
- „În mizeria cotidiană
A condițiilor umane de astăzi,
A răspunde realității cu o idee, înseamnă
CURAJ”!

Doru Popovici

*

*

*

Petre Brâncuși,

Prima întâlnire cu Petre Brâncuși a fost pe băncile Conservatorului Ciprian Porumbescu, la orele de istoria muzicii.

Un om sobru, serios, distant și autoritar dar de fapt asta era doar prima impresie, încetul cu încetul descopeream omul blând, cu un suflet deschis și gata să te asculte și dacă putea să te și ajute, calități atât de necesare unui cadru didactic.

Anii au trecut și pașii, dar mai ales vocea, m-au purtat spre porțile Operei Române pentru a-mi înfăptui visul de cântăreață. Pentru mine a fost un semn bun când, în aceeași perioadă, conducerea Operei Române a fost preluată de același Petre Brâncuși, venit să-și pună umărul, inteligența și cunoștințele manageriale la ridicarea prestigiului acestei importante instituții în peisajul cultural al capitalei și al țării.

Am găsit un permanent sprijin în persoana acestui om de cultură, care, cu zâmbetul pe buze, încerca să rezolve orice problemă. Apropiat de oameni, prietenos, autoritar, dar plin de delicatețe.

Un gând pios în amintirea lui Petre Brâncuși.

Prof. univ. Sanda Șandru

*

*

*

Amprenta unei personalități

În adâncul sufletelor noastre conștientizăm tot mai des importanța valorilor umane și artistice naționale, într-o perioadă atât de învolburată din istoria acestui popor.

Personalitate complexă, un remarcabil profesionist, un foarte abil conducător al destinului Operei Române, al Uniunii Compozitorilor, sau ca rector al Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, Petre Brâncuși revine în memoria noastră, mai ales ca un mare caracter. Indiferent de timpuri, suntem datori să învățăm să prețuim aceste valori, aceste personalități puternice ale culturii noastre, categorie umană din care face parte și Profesorul Universitar Doctor Petre Brâncuși.

Diversitatea universului de preocupări ale muzicianului ni se înfățișează într-o complexitate aparte, în meandrele căreia destinele noastre s-au intersectat fie la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” fie la Opera Română din București, constituind reale momente decisive în formarea și afirmarea mea ca muzician; clipe în care am fost captivat de dăruirea și competențele profesionale, ca pedagog sau ca director al instituției mai sus amintite, dar în special am apreciat verticalitatea ce îl caracteriza.

Petre Brâncuși a fost înainte de toate un mare OM de care ne vom aminti cu dragoste și deosebit respect, o valoare culturală față de care avem onoarea și datoria de a-i păstra vie memoria și să o facem cunoscută generațiilor următoare. În felul acesta, ne

alăturăm necondiționat efortului depus în această acțiune de către fiul său, dirijorul Cristian Brâncuși, care, cu talent și vădită dăruire, duce mai departe flacăra nestinsă a filonului artistic și uman moștenit.

Lector Universitar, Doctor, Cristian Vais

* * *

Primul Director

Debutul meu în Rodolfo din „Boema” de Puccini, în 26 iunie 1976, pe scena Operei Române din Iași, a trezit imediat interesul specialiștilor, în cel mai scurt timp am început colaborarea cu instituțiile de specialitate din țară și am învins la numeroase confruntări internaționale, devenind astfel laureat al unor importante Concursuri de Canto.

Încă de la prima apariție în București s-a dorit angajarea mea definitivă ca solist al Operei Române, dar condițiile pe care le aveam la Iași și minunatul colectiv artistic de acolo au întârziat plecarea mea din „dulcele târg”. În 1979, când eram încă solist al teatrului liric moldav, am fost invitat să interpretez rolul Mario Cavaradossi din „Tosca” de Puccini, alături de marea Raina Kabaivanska și de „vocea noastră de aur”, Nicolae Herlea, pe scena Sălii Mari a Palatului, în cadrul Festivalului Internațional „George Enescu”.

Au urmat câțiva ani în care am fost tot timpul în București, dar cel care m-a convins să fac „pasul cel mare” și care a reușit, în octombrie 1982, să rezolve toate problemele transferului, care nu erau nici puține și nici simple, a fost PRIMUL MEU DIRECTOR ca solist al Operei Române din București, maestrul PETRE BRÂNCUȘI, o uriașă personalitate a culturii din România.

Nu ascund teama pe care o aveam atunci în suflet, din cauza renumelui său de om sever, dar asta doar până l-am cunoscut cu adevărat! Atunci am descoperit un adevărat părinte, îngăduitor și generos, sensibil și delicat, care a apreciat seriozitatea mea, spiritul meu de sacrificiu, care m-a apreciat la adevărata mea valoare și care a avut curajul să împrăspăteze colectivul primei scene lirice cu artiști lirici tineri și deosebit de valoroși.

Menționez că atunci, în 1982, când am devenit prim solist al Operei Române din București, am avut șansa, din primul moment, să găsesc o pleiadă de mari artiști din generații mai vechi, care, în cel mai scurt timp, mi-au devenit parteneri, colegi, sfătuitori și unii dintre ei chiar prieteni: David Ohanesian, Silvia Voinea, Nicolae Herlea, Valentin Teodorian, Maria Slătinaru, Ludovic Spiess, Octav Enigărescu, Eugenia Moldoveanu, Dan Zancu, Cornel Stavru, Pompei Hărășteanu, Dan Iordăchescu, Mariana Stoica, Emil Iurașcu, Viorel Ban, Vasile Martinoiu, Constantin Gabor, Victoria Bezetti, Gheorghe Crăsnaru, Octavian Naghiu, Eduard Tumagian, Cornel Fânățeanu și mulți alții. Am valorificat din plin această șansă, furând meserie și învățând multe din secretele artei interpretării vocale culte, ceea ce azi îmi folosește în activitatea pe care o desfășor, ca profesor de canto, la Universitatea Națională de Muzică din București.

Consider ca principalul merit al maestrului PETRE BRÂNCUȘI, ca director al Operei Române, a fost schimbarea din mers a generațiilor, fără ca prestigiul Teatrului să sufere și fără ca publicul să amendeze aceasta riscantă și delicată operație. De remarcat și grija sa deosebită pentru punerea în scenă a lucrărilor reprezentative din creația românească de operă și de balet.

Păcat că în lucrările, de așa zisă specialitate, care au apărut, după „tulburarea” din decembrie 1989, despre prima scena lirică a țării, faptele primului meu director, PETRE BRÂNCUȘI, sunt prezentate deformat! Oare cui îi folosește aceasta? Oare trebuie să ne resemnăm? Cred că nu!

Trăim vremuri ciudate, vremuri în care răsturnarea valorilor a devenit ceva normal, impostorii sunt „acceptați” în posturi „cheie”, învățământul artistic este în mare pericol, prostul gust este prezent peste tot, iar Opera Națională din București este în cădere liberă!

Consider că pentru a salva dezastrul cultural din România, fiecare dintre noi are datoria să prezinte tinerilor valoroși, dar extrem de derutați, adevărul despre modelele noastre artistice și despre trecutul glorios al artei lirice românești.

Simpozionul Național, dedicat Prof. univ. dr. PETRE BRÂNCUȘI, este un exemplu că se poate împlini această dorință sinceră a celor care încă mai speră!

3 mai 2007 –

Tenor, prof. univ, dr. IONEL VOINEAG

*
* *

Dragă Cristian,

Deși nu cunosc în amănunt activitatea lui Petre Brâncuși ca Director al Operei, iată câteva aprecieri:

Ca Director al Operei din București, Petre Brâncuși a dat dovada unor incontestabile calități organizatorice, dublate de o viziune repertorială menită să pună în valoare, în condiții prioritare, creația românească de operă, prilejuind astfel realizarea unor prime audiții de o apreciabilă ținută artistică.

Academician - Cornel Țăranu

P.S. Încă o dată mulțumiri pt. realizarea „Simfoniei da Requiem” cu Orchestra Națională Radio

*
* *

Stimate maestre,

Cu regret trebuie să spun că nu voi reuși să răspund la invitația de a-mi aduce umila contribuție la un act frumos inițiat de Dv, pentru a păstra vie amintirea omului și personalității culturale care a fost tatăl Dvs., maestru Petre Brâncuși, una din figurile de referință ale muzicii și culturii românești. A fost una din persoanele ce au fost leale spiritului de artă, de artă a României și a românilor, iar din scurta perioadă pe care am avut-o la dispoziție cred că maestrul Brâncuși a făcut tot posibilul să aducă o anumită stabilitate și echilibru între ce era obligatoriu să faci și latura artistică și naturală a fiecărui artist în parte. Tocmai în perioada 1982-1989 când Maestrul Brâncuși a condus destinele artistice ale Operei Române din București, având mai multe oferte contractuale, am lucrat în Italia și în ex-Jugoslavia în perioada 1980-1984, după care a urmat un an cu probleme de sănătate și 6 luni am fost pensionat pe caz de boală. Revenind în anul 1986 la Operă, tocmai prin hotărârea D-lui Brâncuși, mi-am continuat activitatea de pedagog și maestru asistent, în special al maestrului Oleg Danovschi, până în februarie 1989 când

am plecat din nou în Italia, apoi în SUA întorcându-mă în România de abia în iunie 2003.

Din ceea ce pot să-mi amintesc, ar fi faptul că la anunțarea numirii d-lui Brâncuși ca director al Operei Române din București am avut un moment de încredere într-o nouă direcție în arta românească reprezentată în mod preponderent de către artiștii acestei instituții de artă și cultură, în ciuda faptului că în domeniul artei baletului, avea o anumită dificultate în a înțelege dinamica desfășurării acestuia, pot spune că, inițial, în urma unor divergențe profesionale avute cu dansul, a ajuns până la urmă să se lase convins de specificul muncii și a cerințelor noastre. Am vorbit cu dumnealui de câteva ori, l-am convins să fie prezent alături de noi în sălile de pregătire și la spectacolele de balet, ceea ce a și făcut. Îmi amintesc un moment simpatic cu ocazia venirii sale în timpul unei lecții mixte, balerini și balerine, în sala „Studio”. După o oră de antrenament în comun am dat liber colegilor mei și am invitat fetele să-și pună pointele în vederea antrenamentului specific. În cele 5-6 minute de pauză am vorbit despre necesitatea îmbunătățirii sistemului de încălzire ce funcționa defectuos în acea sală și spre sfârșit îmi reproșează faptul că am lăsat bărbații liberi,...„dar cum, ei nu fac pointe?” I-am vorbit despre diferența dintre părțile masculine și feminine în dansul clasic și, amuzat, și-a însușit această nouă experiență.

Poate că avea intuiția de ceea ce se petrece „în afară” unde exista baletul din Monte Carlo format numai din bărbați ce prezentau balet complete susținând și rolurile feminine pe pointe și cu tu-tu, gândind că „a sosit vremea să avem și să cream o artă a epocii noastre” după gândul și faptele omonimului, sculptorul și marele geniu Constantin Brâncuși. Aceste rânduri reprezintă doar o adiere de vânt ce nu cred că ar merita să fie publicate, rămânând doar câteva gânduri ce să aparțină numai Dumneavoastră.

mai 2007

Cu tot respectul, Paraschiv Pieleanu

*
* * *

Maestrul Petre Brâncuși mi-a fost și dascăl și rector la Conservator. Era un om de aleasă ținută morală și înzestrat cu înțelepciune și chibzuință, cu spirit de discernământ.

Ca dascăl, l-am admirat pentru stăpânirea deplină a metodicii predării istoriei muzicii românești, modul în care știa să scoată în evidență principalele evenimente, să sublinieze valorile fundamentale ce au stat la temelia tradiției noastre muzicale.

Rectorul Petre Brâncuși era omul echilibrului și echidistanței între politic și profesional, judecătorul imparțial ce știa să ceară valoarea de ceea ce era rutină, arta autentică interpretativă, de execuțiile muzicale lipsite de har, formaliste, căznite sau ordonate de diverse circumstanțe sau conjuncturi cu caracter de propagandă.

Prezența maestrului Petre Brâncuși pe traiectoria carierei mele artistice este o icoană vie, un punct luminos, incandescent, de care îmi aduc aminte cu nostalgie și recunoștință.

Eduard Tumagian

*
* * *

Stimate domnule Cristian Brâncuși,

Adresa Dvs. o am de la Octavian Nemescu, care mi-a sugerat să iau legătura cu Dvs. în vederea unor eventuale probleme referitoare la proiectata înregistrare a lucrării mele

„Ad aeternam tempore” - prin amabila Dvs. preluare a sarcinii dirijării ei.

Mai întâi de toate, mă bucur să iau, în fine, legătura cu Dvs., după ani și ani; în al doilea rând, vă mulțumesc din suflet că ați acceptat să dirijați/înregistrați lucrarea mea, care, după cum știți, a căzut din programul festivalului din Mai 2004, unde era programată.

Octavian Nemescu îmi spunea că este programată, pe lângă execuție, mai întâi o înregistrare. Dacă doriți, vă pun la dispoziție cu plăcere diferite informații despre această lucrare (formă, idei), care să faciliteze apropierea de ea. Dați-mi, vă rog, de știre din timp, dacă doriți să aveți asemenea informații. În orice caz m-aș bucura să primesc un semn de viață. de la Dvs. Tot aud de Dvs indirect - am ascultat de exemplu înregistrări foarte bune cu lucrări ale lui Aurel Stroe, pe care-l întâlnesc regulat aici.

Și, în încheiere, un gând bun pentru tatăl Dvs., Petre Brâncuși, care s-a stins din viață acum câțiva ani. Eu i-am păstrat o bună amintire - într-o perioadă foarte grea pentru toți, când îmi pierdusem, din motive politice, postul de cercetător la Institutul de folclor, el s-a oferit să mă angajeze ca secretar muzical la operă, unde era director - asta s-a întâmplat prin 1982-83, dacă nu mă înșel. Planul nu s-a finalizat din cauza mea, deoarece mi-am dat seama că nu voi putea face față solicitărilor aceluia post, și am acceptat un altul, mai apropiat de preocupările mele. Dar el a fost primul care s-a oferit să mă ajute, când mă aflam pe o „listă neagră”. Tot el m-a ajutat să plec în străinătate prin 1978 (atunci era președintele Uniunii Compozitorilor), și din nou mai târziu, după o perioadă de interdicție. Eu m-am înțeles întotdeauna bine cu dânsul și cred și acum, că era un om profund cinstit și că în perioada aceea, a apărat interesele muzicii românești, la Radio, Uniune, Conservator sau Operă, mult mai mult decât ar fi făcut-o alții. Și, desigur, nu i-a fost deloc ușor!

Cu cele mai bune gânduri, al dvs.,
Corneliu Dan Georgescu,
Bismarckstr. D-010627, „Berlin”

*
* *

Stimate domnule Cristian Brâncuși,

Mai întâi mă refer la dorința Dvs. de a publica eventual gândurile mele bune despre tatăl Dvs. Desigur că înțeleg cât vă doare denigrarea tatălui Dvs. și că, în principiu, nu am nimic împotriva de a publica cele câteva fraze, pe care, desigur că le-am scris cu toată sinceritatea. Singura problemă este aceea, că nu aș dori să fiu implicat în dezbateri, eventual politice, la care, din cauza absenței mele din țară, nu pot lua parte personal. Am fost și eu atacat de câte unii, și mi-a fost foarte greu să reacționez. În principiu, cred din ce în ce mai mult, că atitudinea constructivă și caracterul unui om, calitatea sa morală, valorează mult mai mult decât orientarea sa politică, și uneori mai mult chiar decât, să zicem, cantitatea de cultură pe care o vehiculează. Dacă adăugați această frază la cele scrise, cred că se va înțelege mai bine „independența mea față de politic”. Ce părere aveți?

Vă mulțumesc mult pentru preocuparea Dvs. în legătura cu înregistrarea și programarea lucrării mele. Dl. Nemescu îmi vorbea de înregistrare separat față de programarea din aprilie 2005, ca pe o șansă de a obține, cu ajutorul Dvs., o foarte bună înregistrare. După cum știți, înregistrarea din sau după concert se face mai mult sau mai puțin la repezeală. Cred că înțelegeți cât m-a lovit scoaterea lucrării mele din programul festivalului din Mai 2004 și că aș dori, ca un fel de compensație, această

înregistrare specială. Nu renunțați, vă rog, la aceasta idee. Va mulțumesc încă odată și vă urez toate cele bune pentru această vară - și un concediu plăcut.

Cu cele mai bune gânduri, al dvs.,

Corneliu Dan Georgescu

*

* *

Arta de a exista. Arta de a rămâne.

În cei peste patruzeci de ani de carieră artistică și pedagogică - începută în 1954, după absolvirea Conservatorului de Muzică „Ciprian Porumbescu” - Petre Brâncuși s-a afirmat în fața contemporanilor săi drept o prezență sobră și autoritară. Imaginea aceasta cred că îi ocrotește și astăzi, dincolo de timp, amintirea. Mai cu seamă foștii săi studenți și-l amintesc drept un profesor care - prin felul său de a fi - știa să separe fără greș grâul de neghină, adică talentul de impostură, contribuind astfel la creșterea prestigiului muzicii românești. Cei ce l-au cunoscut în alte ipostaze culturale ori administrative depun o similară mărturie: pretutindeni unde s-a aflat în fruntea unei instituții - profesorul Petre Brâncuși a avut același mod de a gândi, ca la catedră. Fapt ce a condus, evident, la impunerea unui sistem axiologic propriu, ce nu ținea cont de pseudovalorile conjuncturale. Așa s-a întâmplat și la Editura muzicală și la Opera Română, sau la Radiodifuziune - unde prof. univ. dr. Petre Brâncuși a îndeplinit - pe rând - funcția de director dar și la Uniunea Compozitorilor pe care a condus-o la un moment dat în calitate de Președinte al acestei importante uniuni de creație.

Nu severitatea îl caracteriza în fapt, ci disciplina. Urmașul din Brădicenii Gorjului al marelui sculptor Brâncuși părea a-și fi însușit încă din adolescență un anume „spirit german” în evaluarea priorităților și în rezolvarea eficientă a problemelor de existență și de creație. Și poate tocmai însușirea temeinică, de timpuriu, a unei astfel de strategii a vieții l-a ajutat să facă o carieră atât de spectaculoasă în lumea muzicii. A Muzicii pe care a iubit-o și respectat-o ca pe una din marile arte ale umanității, străduindu-se totodată să marcheze prin lucrările sale de istorie locul important pe care l-a jucat și îl joacă muzica națională în acest colosal context internațional al artei sunetelor. Compendiul său „Istoria muzicii românești” (1969) și studiul monografic „George Breazu și istoria nescrisă a muzicii românești” (1976) - amplificare editorială a tezei sale de doctorat susținută la Conservatorul „Gheorghe Dima” din Cluj, sunt doar două din mărturiile angajamentului superior al profesorului Petre Brâncuși față de valorile noastre muzicale. Lor li se adaugă cursuri universitare și o „istorie a muzicii contemporane” pe care n-a apucat s-o desăvârșească, maestrul dispărând din pricina complicațiilor dezvoltate de „boala princiară” a diabetului. (Țin minte că, la aflarea tristei vești, eminentul medic Ioana Bruckner, care-l avusese pacient, mi-a mărturisit imensul regret manifestat față de faptul că un om atât de înzestrat spiritual și extrem de disciplinat în lupta cu perfida maladie a trebuit să se predea preatimpuriu Destinului.)

Profesorul univ. dr. Petre Brâncuși a lăsat în urma-i o amintire puternică, pe măsura personalității sale. An de an intelectualii gorjeni îi cinstesc memoria printr-un simpozion de valoare națională grație contribuțiilor teoretice produse sub semnul gândirii și creației

lui Petre Brâncuși. Cărțile sale circulă încă și sunt consultate de specialiști și nu doar de aceștia. Colegii - muzicologi și compozitori - îi aduc nu o dată omagiul lor sincer, deschis, ca și cum maestru Petre Brâncuși s-ar afla alături, în fonoteca Radiodifuziunii se mai păstrează înregistrări prin care muzicologul Petre Brâncuși a investigat cu seriozitate și originalitate importante segmente ale muzicii românești și universale, în sălile de concert ale aceleiași Radiodifuziuni profesorul continuă să slujească marea artă a sunetelor printr-o altă parte - poate cea mai importantă - a vieții și operei sale: Cristian Brâncuși.

aprilie 2007

Prof. univ. dr. Titus Vâjeu,

* *
* *

În anul 1982 maestrul Petre Brâncuși, personalitate cunoscută în perioada respectivă nu numai ca profesor universitar, ci ocupând înalte funcții de conducere în cultură, a fost numit director al Operei Române. Mărturisesc că am avut o mare emoție, întrucât îmi fusese profesor la istoria muzicii românești în Conservator, iar eu, în acel moment, funcționam la Studii Muzicale, sector cheie al Operei. Aici se promova politica repertorială, se plantau spectacole, premiere, se făcea distribuția soliştilor pe roluri etc. Lucrul cu cântărețul de operă este ceva cu totul special, deloc facil, fiecare cântăreț de operă având o personalitate și individualitate cu totul ieșită din comun. Maestrul Brâncuși, autoritar în aparență, s-a dovedit a avea mult fler. Simțea ce și cât poate fiecare. Pretențios cu sine și cu ceilalți, meticolos, știa ce să ceară fiecăruia. Bun organizator, aduna în jurul său dirijorii, regizorii, și alți oameni de teatru cu care se sfătua, permanent aveam acele mese rotunde în cadrul cărora evaluam fiecare spectacol, fiecare debut. În dialog permanent cu cântărețul de operă, aprecia munca și valoarea. Era un exemplu de corectitudine. Îi păstrez o amintire plină de respect cu părerea de rău că s-a stins înainte de vreme.

Liliana Teodosiu,
secretar muzical la Opera Națională București,
între anii 1981-2005

* *
* *

Domnul Petre Brâncuși

În existența mea, emoțiile ce mi le-a stârnit au fost esența drumului carierei mele artistice, aici, în țară, pentru că Domnia să a iubit artiștii noștri de operă și a stimat cultura românească. A fost un om competent și-mi voi lega amintirea dânsului de sufletul meu pentru totdeauna!

Octavian Naghiu

București, 21 mai 2007

* *
* *

Am fost prim solistă a Companiei de balet a Operei Române în perioada 1982-1989 când a funcționat pe postul de Director general al instituției muzicologul Petre Brâncuși. Am o amintire plăcută despre Petre Brâncuși care a demonstrat în acele vremuri tulburi

că poate să asigure și să mențină un echilibru și profesionalism instituției pe care o conducea. Era un om elegant și modest în același timp, avea un respect total pentru efortul artistic al compartimentului balet fără să se amestece în problemele dificile care se iveau la acea dată în alegerea repertoriului ori al programării spectacolelor. Prin aceste considerente pot spune că Petre Brâncuși a fost un director comod și exigent, asigurând o bună funcționare a Operei Române din București.

Leni Dacian
Balerină, prim solistă,

mai 2007

* * *

Nu este greu să fii Petre Brâncuși. Este greu să devii Petre Brâncuși și cu atât mai dificil să scrii despre el, atunci când nu mai este printre noi. Și eu am trăit anii când el mi-a fost profesor de istoria muzicii la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, iar peste ani, Director al Operei Române, unde eram prim solistă. Maestrul Brâncuși, indiferent de funcțiile pe care le-a ocupat dealungul vieții, a fost un formator de destine umane și artistice. Sever cu blândețe, exigent, corect, punctual, având o pregătire artistică solidă, fiind dascăl, muzicolog, compozitor, rămânea în același timp nu doar gata să te asculte, să te aplaude, să se bucure alături de tine, ci și să-ți spună adevăruri uneori crude, dar atât de necesare unui artist. Petre Brâncuși rămâne pentru toți cei care l-am cunoscut, un model greu de urmat, dar sigur de admirat. Iată câteva motive pentru care am așternut aceste câteva opinii ale mele legate de personalitatea muzicianului și profesorului Petre Brâncuși.

Eugenia Moldoveanu,

15 aprilie 2007 - București

* * *

Îl cunoșteam pe profesorul Petre Brâncuși numai din auzite. Știam că este un pedagog cu mare impact la studenți, predând ani de zile la Conservator Istoria muzicii românești; de asemenea, un reputat muzicolog, aplecat asupra problemelor muzicii românești, îi citisem chiar unele cronici referitoare la spectacole lirice românești (ca de exemplu „Răscoala” de Gheorghe Dumitrescu) și mă impresionase felul de abordare al lucrării, atât din punct de vedere muzical, cât și din cel al spectacolului și al interpretării ansamblului. Nu în ultimul rând, știam că ocupase funcții importante în viața muzicală; fusese președinte al Uniunii Compozitorilor, director muzical la Radiodifuziune și rector al Conservatorului bucureștean, dând dovadă de talent organizatoric și de multă obiectivitate și corectitudine în activitatea sa.

În primăvara anului 1982 se aștepta la Opera Română o schimbare a Direcțiunii, lucru care întotdeauna stârnea agitație și discuții pe culoare, mai ales într-o instituție artistică.

Se întâmpla ca în acea perioadă să locuiesc în zona Pieței Dorobanți, pe o stradă perpendiculară pe str. Av. Beller - aceeași pe care locuia de fapt și profesorul Brâncuși. Când ieșeam din bloc mă întâlneam adesea cu Maestrul Zeno Vancea, care locuia în apropiere și-și făcea plimbările în parcul Floreasca. Ne-am întâlnit într-o zi de martie și

mi-a spus după ce ne-am salutat: „Ei, de mâine pleacă de la voi Petrică¹ și vine Petre Brâncuși”. Într-adevăr a doua zi profesorul Brâncuși a fost instalat Director la Operă. Prima întâlnire pe care am avut-o, îmi dăduse oarecari emoții; eram într-o convalescență după o afecțiune vocală și, fiind în refacere, doream să mă menajez, cântând mai puțin încă o perioadă.

I-am cerut o audiență pentru a-i explica situația și după 2-3 minute de la începerea convorbirii, mi-a trecut stânjeneala ce o aveam, deoarece nu-ți este la îndemână să ceri unui director nou venit să te păsuiască o vreme cu cântatul. A fost mai mult decât îndatoritor; am intuit în persoana lui un om, care sub aparența unei severități poate uneori bine jucată, ascundea o fire înțelegătoare, chiar caldă la nevoile celui cu care comunica.

Mi-a înțeles doleanța și mi-a promis că va fi de acord să fiu programat încă un timp cu roluri mai simple și la intervale mai mari.

Au trecut în acest fel încă vreo 3 luni și ne apropiam de închiderea stagiunii, când un zvon a cuprins din nou culoarele teatrului: urma să fie numit un director adjunct artistic. Nici astăzi nu pot să-mi explic evoluția evenimentelor, dar la 2 iulie 1982 eram numit eu în acest post. Am primit vestea cu satisfacția celui care a apreciat că ar putea conduce această complicată mașinărie care este teatrul liric, dar și cu îngrijorarea celui care urma să colaboreze cu un om pe care-l cunoștea prea puțin.

Această colaborare a durat doi ani și câteva luni, până la data pensionării mele și a însemnat revelația cunoașterii unui om care putea fi perceput altfel decât era în realitate. Părea foarte distant, dar putea fi foarte apropiat și cald, părea foarte sever, în realitate era dornic doar de o disciplină elementară, necesară în orice teatru, mai necesară decât în oricare altă instituție. Se acomodase foarte repede cu aspectele specifice funcționării acestor uzine care este Opera Română; avea o putere de muncă neobișnuită și, deși suferind, înțelegea să fie la curent cu toate problemele chiar și într-o perioadă când fusese spitalizat.

Dușman al jocurilor de culise, dușman al oricăror încercări de delațiune, profesorul Brâncuși se arăta neînduplecat cu cei ce încălcau regulile muncii disciplinate și oneste, fiind totodată cald și înțelegător cu cei care într-adevăr își făceau datoria, sau cei care erau în nevoie. În activitatea efectivă de conducere, a avut idei care au fost prima oară puse în aplicare în perioada colaborării noastre, cum a fost planificarea stagiunii de spectacole în amănunt, cu distribuții complete. Am avut multe discuții cu dânsul, unele chiar tensionate, deoarece îmi dădeam seama că o astfel de încercare, un astfel de plan este greu să rămână neschimbat. Mi-a răspuns că își dă seama că vor fi schimbări pe parcurs, dar dacă programările se respectă chiar și numai în proporție de 70% va fi o mare victorie. Și avea dreptate; atunci au apărut pentru prima oară fișele de spectacol, care însemnau o oglindă completă a unui titlu, cu interpreți, cu oaspeți din alte teatre sau de peste hotare pentru diversificarea și creșterea interesului publicului spectator.

Tot atunci au fost angajați câțiva soliști valoroși ai tinerei generații, care, distribuiți cu multă grijă, au dat mai târziu rezultate notabile, făcând cariere de excepție.

Dar profesorul Brâncuși era un om al inițiativelor, uneori îndrăznețe, cum a fost aceea a organizării unui Bal al Operei Române. Mărturisesc că m-au trecut fiorii; era un lucru nou în 1983, când un astfel de eveniment nici nu știu dacă se mai petrecuse după 1945. Eu eram cel care trebuia să-l organizez din punct de vedere artistic și-mi amintesc că am avut câteva nopți bune de insomnie gândindu-mă cum va ieși. A fost un succes, chiar un mare succes și încă o dată l-am admirat pe profesorul Brâncuși pentru acea seară reușită.

¹ Este vorba de muzicologul Petre Codreanu.

Era un mare admirator al foștilor slujitori ai scenei lirice bucureștene și mi-a cerut să organizăm o seară intitulată Gloriile Operei care, la rându-i, s-a bucurat de un imens succes.

Artiști pe care-i admirasem când eram elev, ajunși acum la vârsta senectuții, au depănat amintiri și au asistat la un concert oferit de generația tânără de soliști. De altfel, a devenit un obicei de a programa artiști din generația care părăsise teatrul, dar care mai puteau apărea pe scenă cum au fost David Ohanesian, Octavian Naghiu, Octav Enigărescu ș.a. și care se bucurau de aprecierile unui public care-i aplaudase ani de-a rândul.

O altă realizare a profesorului Brâncuși a fost și apariția revistei „Scena lirică”, care avea o dublă menire: informativă, privind evenimentele ce aveau loc pe scena Operei Române, dar și formativă, pentru a atrage un nou public, tânăr, în sala de spectacole.

Vremea nu era întotdeauna senină și nu înseamnă că această colaborare mergea permanent pe un drum pe care erau așternute petale de trandafiri; au fost și neînțelegeri, au fost și spini care apăreau dintre petalele de trandafiri, dar țelul nostru era să facem ca acest imens și complicat mecanism care se numea Opera Română să meargă înainte, ocolind toate intrigile și jocurile de culise care uneori se interpuneau.

Vorbeam de căldura și omenia profesorului Brâncuși; ea s-a dovedit încă o dată plenar cu o ocazie destul de dramatică. La începutul anului 1984 s-a pus problema autofinanțării instituțiilor artistice, lucru total aberant, chiar și în acea epocă. Se puneau problema diversificării activităților teatrului, dar mai ales se puneau în discuție o serioasă disponibilizare a cadrelor. Am avut atunci o epocă foarte agitată, dramatică chiar, cu multe discuții, uneori destul de tensionate. Era clar că o disponibilizare masivă ar fi anulat noțiunea de Operă Română, de prima scenă lirică a țării. Trebuie să recunosc că, prin eforturi comune, rezultatul scoaterii din teatru a unor membri ai corpului artistic a constat în două persoane: una care avea statut de cercetător și nu putea, evident, să fie angajată într-o instituție teatrală și un membru al corului cu un cumul mare de acte de indisciplină. Asta a fost tot, în raport cu cele cinci mari compartimente care alcătuiau corpul artistic.

Iată dar numai câteva repere din activitatea depusă alături de profesorul Petre Brâncuși în cele 24 de luni în care am colaborat. La 31 august 1984 hotărâsem să mă pensionez, chiar cu o zi după ce Opera Română își începea un al doilea turneu oficial în fosta URSS (primul avusese loc în 1960). Petre Brâncuși mi-a propus cu generozitate să mă alătur turneului (la a cărui organizare colaborasem și eu din plin), dar am găsit de cuviință să-mi respect hotărârea și să părăsesc teatrul.

Mi-a rămas în amintire cu nostalgie această etapă a activității mele, precum și colaborarea cu un om deosebit pe care, însă, trebuia să-l cunoști foarte bine pentru a-i detecta adevărata fire, pentru a-i intui căldura, spiritul de dreptate și mai ales puterea imensă de muncă și spiritul de sacrificiu pentru mersul înainte al importantei instituții pe care a condus-o. L-am întâlnit după aceea foarte rar și am aflat cu un imens regret că a plecat mult prea curând dintre noi.

Cornel Stavru

*
* *
*

In memoriam Petre BRÂNCUȘI

Mi-a revenit trista sarcina să aduc - în numele Academiei de Muzică, a rectoratului,

decanatelor, studenților și personalului tehnic-administrativ - un ultim omagiu colegului nostru, eminent muzicolog și profesor universitar, remarcabil cercetător al trecutului și prezentului muzicii românești, om exigent și serios organizator al vieții muzicale din țara noastră.

După terminarea studiilor muzicale la Universitatea Națională de Muzică din București (fost Conservator „Ciprian Porumbescu”), Petre Brâncuși s-a avântat cu toată dăruirea și înflăcărea tinerească în clocotul vieții muzicale. A îndeplinit funcții artistic-muzicale importante ca: redactor muzical la câteva reviste de cultură și la Editura Didactică și Pedagogică; director la Editura Muzicală și la RTV; președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și director la Opera Română.

A publicat studii, recenzii, cronici și portrete muzicale; a susținut conferințe, concerte-lecții, referate, comunicări științifice, emisiuni la RTV; a participat activ la manifestări, reuniuni și congrese în țară și peste hotare, unde au fost dezbătute probleme complexe privind statutul muzicii ca fenomen estetic și educativ.

A parcurs gradele didactice în învățământul superior muzical, de la preparator până la profesor universitar; n-a abandonat însă nici o clipă domeniul de cercetare a istoriei muzicii românești (de la cele mai vechi timpuri și până azi), domeniu care i-a devenit sursa de inspirație pentru elaborarea unor lucrări monumentale de gen, dintre care amintesc doar câteva: „Curs de istoria muzicii românești” (în 2 volume și un compendiu, elaborat în colaborare cu Octavian - Lazăr Cosma și Grigore Constantinescu); „Semnificații actuale ale operei lui George Breazu” (teza de doctorat susținută la Academia de Muzică din Cluj-Napoca - 1974); „George Breazu și istoria nescrisă a muzicii românești”, „Muzica românească și marile ei primeniri” (2 volume) ș. a.

Te cutremură gândul: cum a reușit un singur om să facă toate acestea - și altele, încă foarte multe – concomitent? Niciodată nu a dat semne de istovire sau descurajare, niciodată nu s-a manifestat ca un om obosit sau superficial, deși se știa că suferă de o boală grea, boală care până la urmă nu l-a cruțat.

Punând această întrebare, pot să nu caut și un posibil răspuns la ea. Între muzicienii de profesie circula o opinie - pe care îmi permit să o calific drept eroare generală și dăunătoare pentru destinul multor oameni din breasla noastră - opinie care concretizează în autoamăgirea, după care cineva (în afară de ei înșiși) - i-ar putea stânjeni în libertatea de creație, în cizelarea și flexibilizarea personalității, ce evoluează în direcția originalității, în puterea de muncă, în buna lor dispoziție. Acești oameni devin derutați, deoarece scapă din vedere că ideile înălțătoare, chiar și idealurile demne de urmat, sunt și ele ascunse în compartimentele tainice ale propriilor lor personalități după cum și obstacolele care îi pun stavilă în atingerea dezideratelor conturate ca scop de viață, se aflau deasemenea ascunse în interiorul lor.

Este bine să ne aducem aminte înțelepciunea bătrânească, după care - situațiile în care ne aflăm - ne furnizează materia primă necesară formulării ideilor, structurării scenariului activităților creative ce ne conduc în direcția inefabilului, se apropie - ca un deznodământ marcat de Katharxis - de „măruntele noastre scopuri mari”, posibil de atins.

Acest răspuns se bazează pe crezul poetic, după care creativitatea se materializează în capacitatea omului de a produce un bun material sau/și spiritual nou, neobișnuit original util(izabil) societății, sau capacitatea specifică de a privi, prezenta, interpreta lucrurile obișnuite și cunoscute deja, dintr-o perspectivă diferită de cel tradițional. Personalitatea creatoare se distinge prin viziuni particulare și calități specifice de soluționare a problemelor considerate de mulți contemporani ca fiind irealizabile. Fluiditatea și flexibilitatea gândirii, curajul și spiritul de răspundere pentru propriile fapte, iată doar câteva din trăsăturile caracteristice ale cugetării și mobilității personalității creatoare. Acest tip de om adesea vine în conflict cu contemporanii săi tocmai pentru lipsa lui de fidelitate față de valorile cunoscute și utilizate ca model de urmat.

Un asemenea tip de om a fost și Petre Brâncuși. De aceea el va rămâne mai departe printre noi, prin realizările sale muzicologice de excepție, devenite parte integrantă a istoriografiei muzicii românești contemporane.

Având în față o asemenea viziune privind personalitatea lui Petre Brâncuși ne dăm seama că în pofida suferințelor provocate de momentul actual - el va trăi printre noi. Producțiile sale spirituale îl vor suplini la nevoie, și ne vor lumina în multe probleme pe care el le-a cunoscut și - om tăcut, așa-zis ursuz cum era - le-a practicat cu eficiență.

Evident, prin plecarea sa, ne vom simți oarecum părăsiți. Dacă însă ne gândim că ne-a lăsat ca moștenire necesitatea dezvoltării și valorificării muzicii românești, ne vom consola, și vom avea forța pentru continuarea misiunii înalte de muzician, așa precum și Enescu ne-a prescris: „Trebuie să lucrăm ca să răspândim și să dezvoltăm cât mai mult muzica în toate părțile populației”.

Petre Brâncuși - după o viață zbuciumată și istovitoare, dormi în pace, ușoară să-ți fie țărâna!

Iosif Csire